

autem ita divisum esse. Nam potestas Regis absoluta satis est, qualis vix alibi reperitur, licet Regum bonitas æquitasque sibi ipsi, Officialium ipsorum multitudine ac auctoritate, limitem quasi honesti posuerit, ne licentius, quam par esset, vagaretur. Continentur itaque Reges in officio, religione, jurisdictione, & politia. Religionem quod attinet, admodum illi dediti ab omni ævo fuerunt Galli, etiam tunc cum veri Dei cognitione destituerentur. Posterioribus temporibus egregium ejus studium in Regibus Galliarum emicuit, qua de causa *Christianissimi* titulum meruerunt. Iurisdictionem exercent Senatus atque judicia, quæ Gallica lingua Parliamentum vocantur. Eorum enim iudicium is est numerus, eaque potestas, ut ipsorum decretis Rex quoque pareat, & in controversiis aliquando causa cadat, neque suis adversariis, quibuscum litigat, præjudicare possit. Ab his siquidem expendantur literæ Regis ac intercessionem, & si quid est in iis suspectum ac vitiosum, repudiantur. Politiam voco leges atque decreta, quæ Galliarum Reges promulgarunt, quibus non temere derogant sequentes, imprimis quantum pertinet ad ipsorum, hoc est, regni Galliarum patrimonium, quod ipsis alienare non licet, nisi extrema necessitate & ex Senatus consilio. Præstantiam Regum Galliarum arguit primum *Christianissimi* titulus: quo primus insignitus legitur Carolus Calvus Rex & Imperator, quando, Lotario secundo mortuo, Rex Lotharingæ factus est Metis, die nono Septembris, an. 1000. Cuius consecrationis formula habetur in perverusto libro Bellovacensis Capituli, & in Aimoini historia. Innocentius & Honoratus tertius Philippum Augustum, & Ludovicum octavum, S. Ludovici patrem, reges appellant Christianissimos, & legati quoque Romanæ sedis cum tribus Episcopis, quorum adjecta sunt nomina, suis literis Augustum Regem appellant Regem Galliarum Christianissimum. Illud quoque ad hujus regni excellentiam facit, quod Reges Imperatores, regnumque Galliarum Imperium appellatur, non minus ac Græcum olim & Romanum. Præterea reges pro summo suo imperio superiores sunt legibus & consuetudinibus regni, de quibus possunt statuere, mutando eas & abrogando. Cum olim cum exteris fœdera inibant, non jurabant ipsi, sed alii auctoritate Regis instructi, jurantes per animam & personam Regum. Regni coronam est sphaerica, ut ostendatur, eam divisionis esse expertem. Coronam insunt flores, prærogativas & jura ad Regem solum pertinentia designantes, ut Baldus Iurisconsultus ait. Est autem penes Regem belli pacisque arbitrium: convocare ordines regni, quoties necesse videtur; conferre munia omnia, dignitatesque civiles ac militares: cognoscere de omnibus judiciis omnium Magistratum: imponere & abrogare tributa: impartiri gratiam & pœnæ laxationes: pecuniæ valorem modo inten-

Gallia.

dere, modo remittere: natalibus restituere, aut legitimos facere, ac equestri ordini inferere. Solus per Officiales suos quædam crimina, quæ *Cas Royaux* vocant, & numero sunt XXV, punire potest: solus ærarii compos est, & expensas pro lubitu moderatur: solus fert leges, easque explicat.

Reginæ, Regibus jus dicentibus, assidere fas est, ut fit in judiciis Parium. Prærogativæ omnes, quæ Paribus competunt, ad Reginas quoque Galliarum pertinent. Cum viduæ sunt, appellantur *Blancæ*, ex duarum nomine, quæ vixerunt diutissime, quarum altera fuit regina Blanca, Sancti Ludovici mater: altera regina Blanca, Regis Philippi Valesii vidua. Filii Regum olim ex æquo dividebant, nullo primogenitorum jure, quin & nothi accepti hæreditatem adibant cum legitimis, tenebantque singuli appellatione regni. Singuli se Reges Franciæ scribebant, solum discretionis ergo addebant, se prætorium summum habere Parisiis, aut in alio partis oppido, ex quo tandem factum est, ut Reges Parisiorum, Aureliæ, &c. dicerentur. Tandem dejecti nothi non tantum regno, sed etiam cognomine Francico. Observandum tamen, quosdam fuisse acceptos, cum in regia ipsa educati, probati, eoque nomine honorati essent; alios vero acceptos scripto. Proximus ac necessarius hæres Regis *Delphinus* appellatur. Cum enim Vmbartus Delphinatus Princeps (sic enim eum appellat Paulus Æmilius) ex filii morte, quem unicum habebat, dolorem tantum concepisset, ut sæpius in animo habuerit monasticam vitam profiteri, adhuc à Sabauda continuo bello premeretur, viribus impar, dum suis consultum vult, omnem dominatum Philippo Valesio ea conditione cessit, ut Regis proximus hæres Delphinus vocaretur. Ita enim Principes suos Delphinates appellabant. Fœminæ omni tempore à regno Galliarum fuerunt exclusæ, non tamen ex lege, uti creditur, Salica. Hæc enim statuit, ut, si mares filii erunt, fœminæ tantum succedant in bona mobilia, non autem in vetus patrimonium, quod prisca appellatione terram Salicam dixerunt. Atque hac appellatione veteres diu usos fuisse, constat ex instrumento Angolismensis cujusdam Archidiaconi, facti MCCXXXI, ubi hæc habentur: Cui dedit suum allodium, vel hæreditatem Salicam ibi nominatam, in agro Sanctonum sitam. Idem legis caput aliis legibus continetur, quæ Ripuariæ dictæ sunt, ubi terra Salica exponitur. Ex lege Salica (quæ pro subditis tantum conscripta est) deficientibus filiis, hæredes erant filiarum veteris patrimonii. Si quis ergo regnum ex ea vellet instituere, filiarum, deficientibus filiis, ad regnum pervenirent, quæ tamen semper consuetudine fuerunt exclusæ, & singulari Galliarum lege, quæ magno Gallorum animo nititur, dominatum muliebrem minime ferentium, tum etiam ratione hac, quod regnum ad externos perventurum fuisset matrimonio, etsi interdum mul-

B 2

lieribus

nis  
es-  
ad  
o-  
m-  
le-  
fe-  
u-  
in-  
is,  
nt.  
im  
di  
n-  
od  
ia-  
le-  
fi-  
a-  
er-  
o-  
o-  
im  
e-  
ab  
ia  
m  
x-  
nt  
ui  
o-  
m  
ti,  
d-  
o-  
ui  
n-  
tis  
re  
ii-

Acade-  
mie.

Mores po-  
puli, in ge-  
nere.

Lex Salica  
filias à re-  
gno non ar-  
cet.  
Vide Ioan.  
Tilium.

a-